

Wiener A. Imre szerepvállalása a nemzetközi bűnügyi jogsegély jogának hazai fejlesztésében

A nemzetközi bűnügyi jogsegély témaköre iránt érdeklődő – akár a jogalkotás, a jogalkalmazás, avagy a jogtudomány összefüggésében – Wiener A. Imre professzor neve említésekor a hazai jogirodalomban feltétlenül az 1993-ban megjelent „Nemzetközi bűnügyi jogsegély” című monográfiára asszociál.^[1] A Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó gondozásában megjelent írás kétségtelenül mérföldkövet jelentett az ún. jogsegély típusú bűnügyi együttműködés^[2] jogának hazai fejlődése terén, lévén nem csupán egyszerű elemzése, összefoglalása kívánt lenni a korban irányadó, alkalmazható jognak, illetve az egyes részkérdések kapcsán folytatott hazai joggyakorlatnak.^[3]

Wiener a nemzetközi bűnügyi jogsegélyt a nemzetközi büntetőjog dinamikusan fejlődő tudományterületének immanens részeként kezelve megalapozta a témakör hagyományos problémáira koncentráló és a legújabb fejlődési irányokra érzékeny, komplex szemléletű hazai elemzését. Ennek keretei között különösen a következő jelenségek, illetve dilemmák kerültek az érdeklődés középpontjába: a nemzetközi büntető igazságszolgáltatási rendszer regionalizációja; a jogsegély típusú együttműködés hagyományos feltételeinek eróziója, illetve a kooperáció hatékonyabbá tételének igénye; az emberi jogok és alkotmányos alapjogok nemzetközi büntetőjogban megnyilvánuló egyre intenzívebb szerepvállalása, illetve védelmük és hivatkozhatóságuk intézményesítése a nemzetközi bűnügyi jogsegély-eljárásokban; a büntetőjog államok feletti dimenziójának erősödése.

[1] Wiener A. Imre: *Nemzetközi bűnügyi jogsegély*. Budapest, 1993, Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó.

[2] A XIX. századig a nemzetközi bűnügyi együttműködés gyakorlatilag egyetlen intézményesült formája a kiadatás volt, s csak ezután önállósultak részben belőle, részben tőle függetlenül egyéb, újabb kooperációs formák és szabályanyagok, amelyek aztán a nemzeti jogokban a nemzetközi bűnügyi együttműködés egységes fogalmát is megtörvén, azon belül életre hívták a nemzetközi bűnügyi jogsegély (gyűjtő)kategóriáját (*judicial cooperation in criminal matters, mutual assistance in criminal matters, internationale Rechtshilfe in Strafsachen*). /Lásd pl. a német jogsegélytörvényt (Gesetz über die Internationale Rechtshilfe in Strafsachen. In: Schomburg, W. – Lagodny, O.: *Internationale Rechtshilfe in Strafsachen*. 3., völlig neubearbeitete Auflage, München, 1998, 33–395.), a svájci szövetségi jogsegélytörvényt (http://www.admin.ch/ch/d/sr/351_1/), valamint hazánk 1996. évi XXXVIII. törvényét a nemzetközi bűnügyi jogsegélyről./

[3] A szocialista jog időszakában – a kor politikai-jogi sajátosságainak megfelelően – a témában keletkezett írások lényegében kizárólag a (szocialista) hazai jog elemzésére vállalkoztak. A rendszerváltás közeledtével, és a jogsegély-forgalom intenzívebbé válásával Hlavathy Attila 1987-ben publikált monográfiája volt az, amely már néhány ponton ezen túlmutató eredményeket produkált (Hlavathy Attila: *A magyar nemzetközi büntetőjog, különös tekintettel jogsegély-típusú szerződéseinkre*. Budapest, 1987, BM Könyvkiadó).

Mindezen szempontok alapján azokban az összefüggésekben, amelyekben ezt indokoltak vélte, figyelmet szentelt a joganyag történeti kialakulásának, azokon a területeken pedig, ahol a pozitíválásra került joganyag hiányosságait észlelte, elemezte a nemzetközi bűnügyi jogsegély, és ezzel együtt a nemzetközi büntetőjog továbbfejlesztésének lehetőségét. Különösen utóbbi aspektus tekintetében végezte el a kontinentális európai, illetve az angol-szász jogalkotási termékek, valamint a külföldi tudományos eredmények hazai feldolgozását és szintetizálását, mellyel előkészítette ezen ismeretanyagok és a vonatkozó gyakorlati tudás hazai megismerését és részbeni recepcióját is. Mindezzel együtt két alapvető tény vált nyilvánvalóvá a hazai jogi gondolkodásban.

Egyrészt az a felismerés, hogy mára már a nemzetközi bűnügyi jogsegély és a nemzetközi bűnügyi együttműködés fogalma nem teljesen azonosítható, az utóbbi tágabb kategória, s ennek csak egy része a jogsegély. A századelőn a jogalkotás és a jogirodalom a kiadatást, mint a jogsegély típusú együttműködés fő formáját, „őstípusát” tekintette a viszonyítási alapnak.^[4] Ehhez képest kezdetben minden más jogsegélyaktusra – amely keretében az államok igazságügyi hatóságai a legszélesebb körben nyújtanak egymásnak jogsegélyt az olyan bűncselekmények tárgyában folyó büntetőeljárásban, amely a kérelem előterjesztésének idején a megkereső fél igazságügyi hatóságainak a hatáskörébe tartozik – az „egyéb jogsegély”, (*sonstige Rechtshilfe*) vagy a „kis jogsegély” (*kleine Rechtshilfe*) elnevezés volt használatos.

A jogsegélyformák köre mára már azonban jelentősen cizellálódott és bővült. Fontos szerepet vállalt ebben a folyamatban az a gondolat is, miszerint indokolt lehet, hogy az államok átvegyék egymástól akár magát a büntetőeljárás egészét, akár egy jelentős részét, s nem csupán a büntetőeljárásban nyújthatnak segítséget egymásnak. Ennek felismerésével a jogirodalomban 1965-ben Louk Hulsman a nemzetközi bűnügyi jogsegély intézményeit ún. elsődleges és másodlagos formákban látta megnyilvánulónak, mely álláspontot azóta számos egyéb szerző, így hazánkban először Wiener is idézi.^[5] Lényeges, hogy a klasszifikáció nem az egyes jogsegélyformák alkalmazásának szélességét veszi alapul, illetve nem is a jelentőségük fényében csoportosítja őket, hiszen nem lehet és nem is szerencsés absztrakt szabályt és mércét felállítani e vonatkozásban. Ehhez képest a csoportosítás sokkal inkább arra a tényre reflektál, hogy nem csupán a bűnüldözés hatékonyságának érdeke indokolhatja a lemondást az állam szuverén jogából fakadó *ius puniendi*ről. Erre (is) figyelemmel léteznek bizonyos olyan jogsegély típusú kooperációs intézmények, melyek alkalmazása során a büntetőeljárás egészét, vagy annak egy jelentős részét veszik át az államok, aminek folytán mind a megkereső (átadó), mind pedig a megkeresett (átvevő) állam részt vállal az adott terhelt ellen folyó büntetőeljárásban (*elsődleges forma*). Ugyanak-

[4] Schiffler Antal: *Nemzetközi jogsegély*. In: Márkus Dezső (szerk.): *Magyar Jogi Lexikon*. V. kötet, Budapest, 1904, Pallas Rt., 547.

[5] Hulsman, L. C.: „Transmission des poursuites pénales à l'état de séjour et exécution des décisions pénales étrangères.” In: *Le droit pénal international; Receuil d'études en hommage à J. M. Van Bemmelen*. Leiden, 1965, E. J. Brill, 108-136., idézi Wiener: *i. m.* 45-46.

kor bizonyos jogsegélyformák keretében az érdemi felelősségre vonást célzó büntetőeljárás lefolytatásának egésze a megkereső állam kezében marad és a megkeresett állam pusztán ennek előmozdítása céljából nyújt segítséget anélkül, hogy maga közvetlenül érdemi felelősségre vonást célzó eljárást folytatna le (*másodlagos forma*). Mindehhez képest a kiadatást és az eljárási jogsegélyt az utóbbi, míg a büntetőeljárás átadását és a büntetés végrehajtásának átadását az elsődleges forma körébe kell sorolni.^[6]

Az „egyéb jogsegély”-ből önállósul számos új jogsegélyforma, így például a büntetőeljárás átadása, a külföldi államnál történő büntetőeljárás iránti feljelentés tétele kialakulására tekintettel, és a koherens, zavartalan törvényi szabályozás hazai igénye intenzívebbé válásának eredményeként Wiener 1993-ban azt javasolta, hogy a jogalkotó illesse az „egyéb jogsegély” fogalmát a „közreműködés a külföldi hatóság előtt folyó eljárásban” elnevezéssel, a bűnügyi jogsegély kategóriája pedig „alakuljon át” gyűjtőfogalommá.^[7]

Megjegyzendő, hogy a jogirodalomban korábban egyébként a wieneri javaslatához hasonló tartalommal olyan álláspont is megfogalmazódott, miszerint az „egyéb jogsegély” szűkebb értelemben vett bűnügyi jogsegélyt jelent, s ez közvetve bár, de szintén a bűnügyi jogsegély gyűjtőfogalommá alakítása mellett tette le a voksot (Angyal Pál, Spinellis).^[8] Wiener a hazai jogirodalomban az elsők között hívta fel a figyelmet arra, hogy a nemzetközi bűnügyi jogsegély szempontjából releváns rendelkezések napjainkra már jellemzően nem a nemzeti büntető törvénykönyvekben és büntetőeljárás törvényekben található, hanem inkább önálló, ún. különtörvényekben manifesztálódnak.^[9] Az európai államok

[6] Látni kell, hogy nincs semmilyen „rivalizálás” és „(f)elsőbbrendűség” a nemzetközi bűnügyi jogsegély elsődleges és másodlagos formái között, sőt az elsődleges formákat alapvetően a másodlagos formák alkalmazásából eredő nehézségek kiküszöbölésének érdekében, reális alternatívaként hívták életre, s erre figyelemmel konkurencia legfeljebb az elsődleges jogsegélyformák között tapasztalható. Az elsődleges és a másodlagos formákba illeszkedő jogsegélyintézmények továbbá egymástól teljesen függetlenül is alkalmazhatók, ugyanakkor egymással akár össze is kapcsolódhatnak. (Lásd különösen: Plachta, Michal: Transfer of Proceedings and Transfer of Prisoners as New Forms of International Co-operation. In: Eser, A. – Lagodny, O. eds.: *Principles and Procedures for a New Transnational Criminal Law*. Freiburg, i. Br. 1992, 323–324.)

[7] Wiener: *i. m.* 178.

[8] Spinellis, D. D.: Securing Evidence Abroad: A European Perspective. In: Bassiouni, M. Ch. ed.: *International Criminal Law*. Vol. II. Second Edition, 1999, Transnational Publishers, 360.; Angyal P.: *A nemzetközi büntetőjog alaptanai*. Budapest, 1941.

[9] Hlavathy Attila ennek jelentőségét ahhoz a gondolathoz társította, amely szerint „csak akkor lehet reálisan tekinteni a nemzetközi büntetőjog területére, ha megszabadulunk a nemzetközi jog szerepvállalásának tényéből átsugárzó azon fogalmi kényszerképzettől, hogy a vizsgálódás tárgykörébe tartozó kérdések akkor illethetők „nemzetközi” jelzővel, ha szabályozásuk nemzetközi szerződések vagy gyakorlat és hasonló, két- vagy többoldalú konszenzust feltételező eszközök révén történik. Azon tény alapján, miszerint a belső, állami jogrendszer alapintézményeit fő szabályként az „eredeti” belső jog határozza meg, az ilyen geneziszű normáknak legalább akkora jelentőségük van a nemzetközi büntetőjogi vonatkozású kérdések szabályozásában, mint a származékos nemzetközi jogiagnak”. (Hlavathy: *i. m.* 14.)

„eredeti” belső joga az 1990-es évek elejére szinte kivétel nélkül tartalmazott a bűnügyi jogsegély vonatkozásában önálló rendszerbe foglalt szabályokat.^[10]

Wiener álláspontja szerint – osztva Bán Tamás véleményét is – a nemzetközi bűnügyi jogsegélyről szóló önálló törvény megalkotására irányuló igény több megfontoláson kell alapuljon. Egyrészt azon a felismerésen, hogy a bűnügyi jogsegély sajátos jogi természettel bír, lévén anyagi jogi és eljárásjogi jellegű elemekből összeálló normaanyagról van szó, s mint ilyen, sem a büntető-, sem pedig a büntetőeljárás törvényekbe nem illeszthető be maradéktalanul és problémamentesen. Másfelől a releváns rendelkezések önmagukban is tagolhatóak általános és különös részekre (főleg igaz ez, ha a jogsegély-formák összességére vonatkozó normákra gondolunk), ám ezek dogmatikailag egyáltalán nem azt a funkciót hivatottak betölteni, mint a büntető törvénykönyvek Általános és Különös Részei, s ezért azokba hiba lenne őket beleerőltetni. Harmadrészt nagyon fontos biztosítékai a terhelt emberi jogai védelmének, hiszen csak egy külön törvény keretében nyílik lehetőség alaposan és körültekintően megfogalmazni az ehhez szükséges eszközöket. Csak egy haladó, a terhelt emberi jogainak minimális garanciáit tartalmazó törvény léte az, amely a szükségképpen szűkszavú és az egyes államok nemzeti jogára koncentrálni nem tudó nemzetközi szerződésben és viszonyossági nyilatkozatban vállalt együttműködési kötelezettség záloga lehet.^[11]

A hazai (nemzetközi) büntetőjog történetében az először 1996-ban elfogadásra került nemzetközi bűnügyi jogsegélyről szóló XXXVIII. számú törvény ezekre a javaslatokra volt figyelemmel, amikor az „egyéb jogsegély” fogalmát bár nem teljesen ezzel a terminussal, de lényegében ennek szellemiségében „eljárás jogsegély” kifejezéssel rendelte jelölni, s a bűnügyi jogsegély kategóriáját a hazai jogalkotásban is *expressis verbis* az általánosság szintjére emelte.^[12]

[10] Ezek lehetnek átfogó, minden jogsegély-formára kiterjedő „érdeklődésűek”, mint pl. a svájci /IRSG (http://www.admin.ch/ch/d/sr/351_1/), az osztrák /ARHG (Palmer, E.: *The Austrian Law on Extradition and Mutual Assistance in Criminal Matters*, Library of Congress trans., 1983.), a német (Uhlig-Schomburg-Lagodny: *Gesetz über die internationale Rechtshilfe in Strafsachen (IRG)*, Verlag C.H. Beck, München, 1992.), valamint kizárólag a kiadatást fókuszálók, mint pl. a brit /Ezt magyarázatokkal ellátva lásd: Introduction and General Note to the Extradition Act 1989 c.33 (In: *Current Law Statutes Annotated* Vol. III. 1990. Sweet & Maxwell), és a holland /Act of 9 March 1967 - In: Swart, B. - Klip, A. (szerk.): *International Criminal Law in the Netherlands* (Freiburg i. Br. 1997. 267-286.)/

[11] A kiadatás összefüggésében a századelőn mindezekre részben Szászy is rámutatott, s úgy vélekedett, hogy „...a kiadási törvények tartalmuknál és rendeltetésükénél fogva alkotmányjogi garanciális törvények, amelyek elejét veszik a bizonytalan és egyenetlen gyakorlatnak, megkötik az állam kormányait a kiadási szerződések tartalmának megállapítása tekintetében és a kormányzati diszkrecionárius hatáskör helyébe a törvények kötevező erejét léptetik. Jelentőségük és garanciális természetük még fokozottabb mértékben hatályosul a szerződésen kívül engedélyezett kiadatásnál...” (Szászy István: *Kiadási jog*. Budapest, 1933., Franklin-Társulat, 22.)

[12] Az 1996.évi XXXVIII. törvény 4. § (1) bekezdése szerint a bűnügyi jogsegély önállósult, fő formái a következők: - a kiadatás; - a büntetőeljárás átadása, illetve átvétele; - a szabadságelvonással járó büntetés vagy ilyen intézkedés végrehajtásának átvétele, illetve átengedése; - a vagyonelkobzás, az elkobzás, illetve ezzel azonos hatású büntetés vagy intézkedés végrehajtásának átvétele, illetve átengedése; - az eljárási jogsegély; - feljelentés külföldi államnál.

Mindezzel párhuzamosan a hazai jogi gondolkodásban Wiener professzor munkája azt is egyre nyilvánvalóbbá tette, hogy a nemzetközi büntetőjog keretei között elhelyezkedő nemzetközi bűnügyi jogsegély nem csupán büntetőjogi tárgyú szabályokat felölelő jogterület, amely kizárólag büntetőjogi gondolkodást igényel, hanem sokkal inkább interdiszciplináris természetű.

Wiener nemzetközi bűnügyi jogsegély jogának kutatására szentelt mintegy 15 éves munkája ehhez képest a nemzetközi jog tudománya, a büntetőjogtudomány, a kriminológia, az összehasonlító büntetőjog, az alkotmányjog, az emberi jogok védelmének univerzális és regionális gyakorlatából leszűrhető elvek és megfontolások, valamint az európai közösségi jog tudománya figyelembevételének keresztmetszeteként alakult. Mindezt azon helyzet határozta meg, mely szerint a nemzetközi büntetőjog integráns részét képező jogterületek alanyi és tárgyi köre, metodológiája, értékrendszere és rendeltetése külön-külön relatíve homogén rendszert alkot, így dogmatikailag nehezen teremthető összhang közöttük. Még napjainkra is időszerű Wiener A. Imre azon megállapítása, miszerint „...amennyire egyetértés alakult ki a jogtudományban arra nézve, hogy mit kell büntetőjog és nemzetközi jog alatt érteni, annyira eltérnek a nézetek [...] a tekintetben, hogy mi is az a nemzetközi büntetőjog”.^[13] Wiener ugyanakkor azon állásponthez csatlakozott, amely szerint a doktrinális kapcsolódás és a módszertani koherencia hiánya ellenére a „nemzetközi büntetőjog”-nak nevezett joganyag mégis önállósult, sajátos elvekkel és szabályokkal felvértezett tudományterületet alkot.

Tekintettel arra, hogy a nemzetközi büntetőjog eltérő társadalmi tartalmú és jogi formájú jelenségeket magában foglaló joganyagának elemei között nem mindig jön létre szerves kapcsolat, s így egy adott kérdéskörre, különösen pedig az államközi bűnügyi kooperációra irányadó, az önmaguk rendszerében többé-kevésbé koherensnek bizonyuló normák adott esetben önállóan is alkalmazhatók. Wiener azt a gondolatot sem vetette el, amely a jogsegély típusú együttműködés jogát a nemzeti büntetőjog relatíve önálló, az anyagi, eljárási és végrehajtási jog melletti negyedik szabályozási matériaként képzelte el.

Szóban forgó monográfiája részben szintézise az addig elvégzett kutatásainak,^[14] részben pedig alapja az egyes tudományos eredmények hazai

[13] Wiener, A. Imre: Nemzetközi büntetőjog - nemzetközi bűncselekmények. *Jogtudományi Közlöny*, 1986. június, 258.

[14] A kutatómunka (rész)eredményeit publikáló írások a következők: Wiener A. Imre: *Fenntartások és deklarációk a nemzetközi bűnügyi együttműködésre vonatkozó európai egyezményekhez*. Budapest, MTA Állam- és Jogtudományi Intézete, 1993. /MTA Állam- és Jogtudományi Intézete. Közlemények - Working papers 2./ 96.; Wiener A. Imre: A bűnügyi együttműködésre vonatkozó jogalkotás az Európa Tanácsban. *Jogtudományi Közlöny*, 1992/12. sz. 547-554.; Wiener A. Imre: A ne bis in idem elve a nemzetközi büntetőjogban. *Jogtudományi Közlöny*, 1990/7-8. sz. 272-275.; Wiener A. Imre: Az emberi jogok érvényesülése a bűnügyi jogsegélyben. *Acta Humana*, 1993/11. sz. 3-14.; Wiener A. Imre: Büntető joghatóság és nemzetközi jog. *Állam- és Jogtudomány*, 1993/3-4. sz. 175-212.; Wiener A. Imre: Jogforrások és jogelvek a nemzetközi büntetőjogban. *Állam- és Jogtudomány*, 1990/1-4. sz. 3-29.

továbbgondolásának.^[15] Wiener A. Imre hosszú és eredményekben gazdag pályafutása során különösen a Magyar Tudományos Akadémia Jogtudományi Intézetének tudományos tanácsadójaként, illetve az Intézet igazgatóhelyetteseként, valamint a Nemzetközi Büntetőjogi Társaság (*Association Internationale de Droit Pénal – AIDP*) volt főtítkárhelyetteseként, illetve a Társaság magyar nemzeti csoportjának tiszteletbeli elnökeként, és a Siracusai Nemzetközi Büntetőjogi Intézet igazgató tanácsának tagjaként meghatározó szerepet játszott a nemzetközi bűnügyi jogsegélyre vonatkozó külföldi álláspontok^[16] hazai megismertetésében és ütköztetésében.^[17] A hazai jogirodalomban Wiener ösztönzésére a nemzetközi bűnügyi jogsegély vizsgálatának és továbbgondolásának új, korábban lényegében kiaknázatlan dimenziója is megnyílt: megtörtént a jogterületet a nemzetközi bűncselekmények jogával való együttthatásban is vizsgáló külföldi tudományos munkák recepciója.

Végezetül leszögezhető, hogy bár a nemzetközi büntetőjog tudományának forradalmasítása napjainkban elsősorban a testületi munka kollektív erején nyugszik, azonban ezen túl további egyéni eredményekből is táplálkozik, melyek a tudományos diskurzus fokozásával újabb kutatási irányok és írásbeli munkák megszületését ösztönzik és ösztönözték. Legyenek ezek bármilyen megfontolásból származóak, és bármilyen célkitűzést vallóak, úgy vélem, bátran kijelenthetjük, a hazai jogirodalomban egyetlen munka sem lehet mentes a wieneri alapoktól, a nemzetközi bűnügyi jogsegély jogának wieneri örökségétől.

[15] Ezek közül lásd többek között: Wiener A. Imre [társszerzőként]: Wiener A. Imre – Polt Péter: The Regionalization of International Criminal Law and the Protection of Human Rights in International Cooperation in Criminal Proceedings. *Revue Internationale de Droit Pénal*. 1994/1-2. sz. 343–355.; M. Nyitrai Péter: *Nemzetközi bűnügyi jogsegély Európában*. Budapest, 2002. KJK-Kerszöv Jogi- és Üzleti Kiadó; Ligeti K.: *Büntetőjog és bűnügyi együttműködés az Európai Unióban*. Budapest, 2004. KJK-Kerszöv Jogi- és Üzleti Kiadó.

[16] Wiener A. Imre: A nemzetközi büntetőjog a nemzetközi jog aspektusából. *Nyugat-európai hatások a magyar jogrendszer fejlődésében*. 1994. 31–65.; Schwarzenberger, G.: The problem of an International Criminal Law. *Current Legal Problems*, 1950. Vol. 3.; Mueller, G. O. W. – Wise, E. M.: *International Criminal Law*. London, 1965, Sweet & Maxwell Ltd.; Eser, A. – Lagodny, O. (eds.): *Principles and Procedures for a New Transnational Criminal Law*. Freiburg i. Br. 1992.; Bassiouni, M. Ch.: *International Extradition and World Public Order*. A. W. Sijthoff-Leyden-N. Y. 1974, Oceana Publications Inc. – Dobbs Ferry; Bassiouni, M. Ch.: *International Criminal Law* Vol. I–III. 2nd ed., 1999, Transnational Publishers; Schomburg, W. – Lagodny, O.: *Internationale Rechtshilfe in Strafsachen*. 3., völlig neubearbeitete Auflage, München, 1998; Oehler, D.: *Internationales Strafrecht*. 2., neubearbeitete und erweiterte Auflage, 1983, Carl Heymanns Verlag KG; Vervaele, J. A. E. – Klip, A. H.: *European Cooperation between Tax, Customs and Judicial Authorities*. 2002, Kluwer.

[17] A napjainkban már több mint 3000 tagot és mintegy 50 nemzeti csoportot számláló Nemzetközi Büntetőjogi Társaság 1950-től az ENSZ konzultatív jogkörrel felruházott nem kormányzati szerve lett, 1970-től pedig az Európa Tanácsban nyert megfigyelő státust. Az AIDP-nek a szocializmus időszakában fontos szerepe volt a kommunista blokk országainak és a nyugati államok jogászainak információcseréjében, hiszen gyakorlatilag ez volt az egyetlen olyan fórum, amelynek keretében a nemzetközi büntetőjog művelői ismereteiket politikai rendszerbeli hovatartozásuktól függetlenül kölcsönösen átadhatták, illetve nézeteiket szabadon megvitathatták egymással, s így a szervezet egyfajta összekötő kapocsként funkcionált.